

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVI KONFERENCIJA

Vilnius, 2024 m. gegužės 13–17 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė

VU MF Mokslo ir inovacijų skyriaus

inovacijų specialistas Kristijonas PUTEIKIS ir

administratorė Rima DAUNORAVIČIENĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2024

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Indrė Sakalauskaitė
Laura Lukavičiūtė
dr. Agnė Abraitienė
doc. dr. Jūratė Pečeliūnienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
doc. dr. Birutė Zablockienė
prof. dr. Pranas Šerpytis
Artūras Mackevičius

dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
prof. dr. Marius Miglinas
Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
prof. dr. Vilma Brukienė
doc. dr. Saulius Galgauskas
Andrius Žučenka
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila

prof. dr. Nomedą Rima Valevičienė
Teresė Palšytė
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Viktorija Andrejevaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitą Lesinskienė
doc. dr. Marija Jakubauskienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Kristina Marcinkevičiūtė
Viktorija Rakovskaitė
Austėja Grudytė
Justina Semenkovaitė
Matas Žekonis
Rokas Žekonis
Milvydė Marija Tamutytė
Augustė Senulytė
Miglė Miglinaitė
Rokas Bartuška
Damian Luka Mialkowskyj
Karina Mickevičiūtė
Jovita Patricija Druta
Emilija Šauklytė

Austėja Račytė
Tadas Abartis
Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Gerda Šlažaitė
Kamilė Čeponytė
Einis Novičenko
Benas Matuzevičius
Gabriela Šimkonytė
Ieva Ruzgytė
Milda Mikalonytė
gyd. rez. Valentinas Kūgis
gyd. rez. Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas

Deivilė Kvaraciejūtė
Julija Pargaliauskaitė
Paulius Montvila
Rūta Bleifertaitė
Alicija Šavareikaitė
Julija Kondrotaitė
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabrielė Bajoraitė
Augustinas Stasiūnas
Odeta Aliukonytė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2024

© Vilniaus universitetas, 2024

HORMONINĖ KONTRACEPCIJA – PASKATA SAVIŽUDYBEI?

Darbo autorė. Aistė JURKONYTĖ, V kursas.

Darbo vadovė. Dokt. Aistė LENGVENYTĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Psichiatrijos klinika.

Darbo tikslas. Atlikus sisteminę literatūros apžvalgą ir meta-analizę, įvertinti hormoninių kontraceptikų riziką savižudybės klausimu.

Darbo metodika. Buvo atlikta angliškos mokslinės literatūros paieška Pubmed elektroninėje duomenų bazėje nuo inepcijos iki 2024 m. kovo 15 d., naudojantis standartizuota procedūra remiantis MOOSE (*Meta-analyses Of Observational Studies in Epidemiology*) rekomendacijomis. Buvo naudojama ši paieškos eilutė: (*contraception OR hormonal contraception OR oral contraception OR hormonal pill*) AND (*suicide OR suicide attempt*). Atlikus sisteminę literatūros apžvalgą, buvo įvertintas apibendrintas poveikis naudojant atsitiktinių efektų meta-analizę. Iš viso rasta 304 straipsnių, iš jų atmestos literatūros apžvalgos, kokybiniai tyrimai, atvejo aprašymai bei kiti empirinių duomenų nepateikiantys straipsniai. Tyrimų kokybė buvo įvertinta pagal *Newcastle-Ottawa Quality* skalę. Iš viso analizei buvo atrinkti 8 straipsniai, kurie apžvelgė hormoninės kontracepcijos riziką mėginimui nusižudyti ar įvykusiam suicidui.

Rezultatai. Analizuojamų tyrimų kokybė yra labai gera. Stebimas didelis tyrimų heterogeniškumas. Didžioji dalis darbų vykdyta nacionaliniu mastu įvairiose Europos šalyse (Danijoje, Švedijoje, Jungtinėje Karalystėje), JAV bei Korėjos Respublikoje. Tyrimai publikuoti tarp 1989–2022 metų, tirtų moterų amžius varijuoja 15–59 m. Atliekant sisteminę literatūros apžvalgą ir meta-analizę buvo vertinta, kiek iš viso žmonių dalyvavo tyrime, kiek iš jų vartojo kontraceptikus (atsižvelgta į kontraceptikų rūšį: ar tai buvo kombinuotos kontraceptinės tabletės, ar tik progestino tabletės), kiek buvo išeičių, susijusių su suicidu (ar tai buvo pavykęs suicidas, bandymas nusižudyti, suicidinės mintys). Mišrių efektų meta-analizės skaičiavimas parodė, jog bet kokie vartojami kontraceptikai (kombinuotos ir vien progestino tabletės) yra susiję su padidėjusia suicidinio elgesio (RR 1,24, 95% CI 0,70 – 1,77) ir bandymo nusižudyti (RR 1,63, 95% CI 0,84 – 2,42) rizika. Bet analizuotų duomenų pasitikėjimo intervalas yra per platus, kad tokie rezultatai yra statistiškai reikšmingi. Visgi, atskirai išanalizavus tik progestino kontraceptinių tablečių vartojimo riziką su bandymu nusižudyti buvo gauti statistiškai reikšmingi rezultatai, kurie teigia, kad naudojant tik progestino hormonines tabletes bandymo nusižudyti rizika padidėja 2,23 karto lyginant su nevartojančiomis moterimis (RR 2,23, 95% CI 2,13 – 2,34). Lyginant tik kombinuotus kontraceptikus, rezultatai buvo statistiškai nereikšmingi (RR 1,23, 95% CI 0,34 – 2,11) – padidėjusi

rizika vartojant tik kombinuotus kontraceptikus galimai yra, bet paskaičiuotas platus pasitikėjimo intervalas.

Išvados. Tik progestino kontraceptikų vartojimas didina bandymo nusižudyti riziką daugiau nei du kartus. Vartojant kombinuotus kontraceptikus suicidinio elgesio rizika yra statistiškai nereikšminga. Dėl didelio apžvelgtų straipsnių heterogeniškumo svarbu atlikti daugiau tyrimų, kurie analizuotų hormoninės kontracepcijos įtaką suicidiniam elgesiui pagal konkretesnius kriterijus: psichiatrines ligas, kontracepcijos rūšį, kontracepcijos vartojimo laiką.

Raktažodžiai. Hormoninė kontracepcija; savižudybė; suicidas; bandymas nusižudyti; progestino kontraceptinės tabletės.